

บทที่ ๔

คนกับแบบแผนการดำเนินชีวิต

เพื่อให้การศึกษาลักษณะของ External กับ Internal Modernization ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงได้นำมาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง External กับ Internal Modernization ขอมเป็นที่ทราบกันแล้วว่า ชาวชนบทที่กำลังเปลี่ยนผ่านจากระบบ ประเพณีแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบทันสมัยนั้น ลักษณะของ External Modernization แบบแผนการดำเนินชีวิต หรือการทำนาหาเลี้ยงชีพ หรือการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยทาง คำนวณ วัตถุ อาทิเช่น แนวโน้มของการศึกษา ประยุกต์วิทยา แบบแผนการทำนา สุขภาพ การจ้างแรงงาน และแบบแผนครอบครัวที่สูงขึ้น ส่วนคนสมัยใหม่จะมี Internal Modernization หรือมี สภาวะจิตใจของบุคคลในลักษณะที่เปลี่ยนผ่านจากระบบประเพณีแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบที่ทันสมัย โดยมีแนวโน้ม Educational Orientation, Innovation, Activism, Individualism และ Family Sphere ที่สูงขึ้น ในการศึกษาคนกับแบบแผนการดำเนิน ชีวิตนี้จะพิจารณาว่าการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยทาง คำนวณ วัตถุ และจิตใจจะประสานกันหรือไม่ หมายความว่า ทาง คำนวณ วัตถุ ไปเร็วกว่าทาง คำนวณ จิตใจ หรือทาง คำนวณ จิตใจ ไปเร็วกว่าทาง คำนวณ วัตถุ หรือว่า ทั้ง คำนวณ วัตถุ และ จิตใจ ไปพร้อมกัน ในกรณีที่ คำนวณ วัตถุ ไปเร็วกว่าทาง คำนวณ จิตใจ เราเรียกว่า การล่าช้าทางวัฒนธรรม และถ้า คำนวณ วัตถุ และ จิตใจ พัฒนาไปสู่ความทันสมัยพร้อม กัน เราเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่สมดุลกัน เพราะฉะนั้นจึงน่าสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ทั้งสองแบบว่า เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ตลอดจน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สำคัญซึ่งเป็นตัวชี้ของการเปลี่ยนแปลงในแบบแผนการดำเนิน ชีวิตกับตัวแปรซึ่งเป็นตัวชี้การเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยทาง คำนวณ จิตใจ ของชาวชนบทอีกด้วย ทั้งนี้ จะได้เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มต่าง ๆ ว่ากลุ่มที่ ๑ หรือกลุ่มเกษตรกรจะแตกต่างกับ กลุ่มอื่น ๆ อย่างไร และเปรียบเทียบการไปสู่ความทันสมัยจากระบบประเพณีแบบดั้งเดิม ไปสู่ระบบกำลังเปลี่ยนผ่านขั้นระบบทันสมัยเพื่อที่จะทราบแบบแผนการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ และคุณค่าของชาวชนบท ตามวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์

๑. ความสัมพันธ์ระหว่าง External กับ Internal Modernization การศึกษา External Modernization มีความสัมพันธ์กับ Internal Modernization อย่างไรนั้นเพื่อที่จะทราบว่าคนที่แบบแผนการดำเนินชีวิตในชั้นที่กำลังเปลี่ยนแปลง มีจิตใจอยู่ในขั้นระบบทันสมัยมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ย่อมจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อที่ชาวชนบทจะยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่รัฐบาลนำไปให้อันจะเป็นหนทางที่จะพัฒนาชนบทให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ตารางที่ ๒๖ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Internal กับ External Modernization

Internal Modernization

		Tradition- al	Transiti- onal	Modern	
External Modernization	Traditional	-	๒.๓๘ (๖)	-	๒.๓๘ (๖)
	Transitional	-	๘๘.๘๘ (๒๒๓)	๗.๘๘ (๒๐)	๘๖.๘๓ (๒๔๓)
	Modern	-	-	๑.๑๘ (๓)	๑.๑๘ (๓)
			๘๐.๘๗ (๒๒๘)	๘.๑๓ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๒๕๒)

ตารางที่ ๒๒ แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางควม Internal Modernization มีมากกว่า External Modernization ในขั้นระบบทันสมัยทางด้านจิตใจร้อยละ ในขณะที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ ๑.๑๙ และในขั้นระบบประเพณีแบบดั้งเดิมทางด้านจิตใจไม่มี แต่ทางด้านวัตถุร้อยละ ๒.๓๘ แสดงให้เห็นว่า Internal Modernization ไปในอัตราที่เร็วกว่า External Modernization อย่างไม่รู้ตัวตามส่วนใหญ่ที่ทางวัตถุและจิตใจตรงกันได้ในขั้นที่กำลังเปลี่ยนแปลง

การที่กล่าวว่าด้านจิตใจไปก่อนด้านแบบแผนการดำเนินชีวิตปรากฏว่า ขั้นที่กำลังเปลี่ยนแปลงใน External Modernization มีจิตใจที่ทันสมัยร้อยละ ๙.๕๔ ในขณะที่ด้านที่ปรากฏว่าขั้นระบบประเพณีแบบดั้งเดิมใน External Modernization มีจิตใจที่กำลังเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒.๓๘ ดังนั้นย่อมจะกล่าวได้ว่าในด้าน Modernization ของชาวชนบทที่กำลังเปลี่ยนแปลงจากระบบประเพณีแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบทันสมัยนั้น ปรากฏว่าทางด้านจิตใจจะไปเร็วกว่าด้านแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เป็นจริง อันแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมโดยเฉพาะทางด้านจิตใจ เมื่อกล่าวถึงด้านการพัฒนาท้องถิ่นนั้นผลคือย่อมจะเกิดขึ้น เนื่องจากชาวชนบทมีแนวโน้มของ Modernization ในการรับสิ่งใหม่ ๆ เพราะฉะนั้นการพัฒนาชนบทก็อาจจะไม่มีอุปสรรคเท่าไรนัก

จากตารางที่ ๒๒.๑ ในขั้นทันสมัยทางด้านวัตถุทุกคนมีจิตใจที่ทันสมัยทั้งสิ้น แต่พวกที่จิตใจทันสมัย มีความทันสมัยทางด้านวัตถุเพียงร้อยละ ๑๓.๐๕ เท่านั้น สำหรับพวกที่อยู่ในขั้นเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุร้อยละ ๘.๒๔ เป็นผู้ที่มีจิตใจที่ทันสมัย และพวกที่อยู่ในขั้นเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจยังมีการดำเนินชีวิต (ด้านวัตถุ) อยู่ในขั้นประเพณีดั้งเดิมเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ ๒.๖ เท่านั้น

ตารางที่ ๒๖.๐ อัตราส่วนรอยผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External กับ Internal Modernization

		Internal Modernization			
		Traditional	Transitional	Modern	
External Modernization	Traditional		๑๐๐.๐ (b)		๑๐๐.๐ (b)
	Transitional		๘๑.๗๖ (b๓)	๘.๖๔ (b๐)	๑๐๐.๐ (๖๕๐)
	Modern		๘๗.๓๗ (b๒๓)	๘๖.๕๕ (b๐)	๑๐๐.๐ (๓)
			๑๐๐.๐ (b๒๔)	๑๐๐.๐ (b๓)	

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะตัวแปรที่สำคัญซึ่งเป็นตัวชี้ของแบบแผนการดำเนินชีวิตกับภาวะของจิตใจของชาวชนบท

ตัวแปรที่เป็นตัวชี้แบบแผนการดำเนินชีวิตใน External Modernization ที่เสนอแนะโดยนักสังคมวิทยาหลายท่าน (บทที่ ๑) ได้แก่ การศึกษา ประยุกต์วิทยา แบบแผนการทำงาน สุขภาพ การจ้างแรงงาน และแบบแผนครอบครัว แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะตัวแปรสำคัญ ๆ ที่อาจมีผลต่อจิตใจชาวชนบทได้ไม่มากกว่าอย่างอื่น คือ การศึกษา ประยุกต์วิทยา และการจ้างแรงงาน โดยจะกำหนดให้เป็นตัวแปรคงที่ ส่วนตัวชี้ทางด้านจิตใจจะกำหนดให้เป็นตัวแปรผกผัน ได้แก่ Educational Orientation, Innovation Activism, Religiosity, Individualism and Family Sphere ทั้งนี้เพื่อทราบแบบแผนการดำเนินชีวิตว่าจะมีความสัมพันธ์กับด้านจิตใจของชาวชนบทในลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด ลักษณะกลุ่มต่าง ๆ ก่อให้เกิดความแตกต่างกันในชั้นต่าง ๆ ของ Modernization หรือไม่ อันจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนเหล่านั้นต่อไป

ก. การศึกษา

ชาวชนบทที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีแนวโน้มต่อเรื่อง Educational Orientation, Innovation, Activism, ,Religiosity Individualism และ Family Sphere สูงขึ้นด้วย

(๑) Educational Orientation คนที่มีการศึกษาสูงน่าจะมี Education Orientation สูงขึ้นด้วยเพราะการศึกษาทำให้คนมีความคิด เฉลียวฉลาด มองเห็นคุณค่าของการศึกษา อยากจะให้บุตรของตนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

ตารางที่ ๒๗ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Educational Orientation กับการศึกษา

Educational Orientation

		สูง	กลาง	ต่ำ	
สูง	-	-	-	-	๒.๓๘
	(๓)	(๓)	-	-	(๖)
	๕๐.๐	๕๐.๐	-	-	๑๐๐.๐
ปานกลาง	-	-	-	-	๗๙.๓๗
	(๔๖)	(๑๕๔)	-	-	(๒๐๐)
	๒๓.๐	๗๗	-	-	๑๐๐.๐
ต่ำ	-	-	-	-	๑๘.๒๕
	(๗)	(๓๙)	-	-	(๔๖)
	๑๕.๒๒	๘๔.๗๘	-	-	๑๐๐.๐
		๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	-	๑๐๐.๐
		(๕๖)	(๑๙๖)	-	(๒๕๒)

ตัวเลขในตารางที่ ๒๗ แสดงว่า ทิศทางของการศึกษาไม่ได้แสดงว่ามี Educational Orientation คำเลย นี่ก็เป็นเครื่องยืนยันว่า การพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนชนบทน่าจะได้อภิปรายปรับปรุงงานการศึกษาให้สูงขึ้นกว่าเดิม เด็กที่จบชั้น ป.๘ แล้วจะได้เข้าศึกษาชั้นสูงต่อไป ส่วนระดับการศึกษาสูง กลาง และ ต่ำ มอง Educational Orientation สูงในอัตราส่วนลดหลั่นกันลงมาอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งกล่าวได้ว่าชาวชนบทที่หันแนวโน้มระดับการศึกษาสูงขึ้นก็มี Educational Orientation สูงขึ้นด้วย ทำให้เป็นข้อสนับสนุนต่อการพัฒนาท้องถิ่นว่า ชาวชนบทได้เห็นคุณค่าของการศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อจะได้พัฒนาชาวชนบทเปิดนไปสู่ความทันสมัยต่อไป

ตารางที่ ๒๘ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มกับการศึกษาและ Educational Orientation

การศึกษา	Educational Orientation	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
สูง	สูง	-	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	กลาง	๑๐๐.๐ (๓)	-	-	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
ปานกลาง	สูง	๒๔.๕๓ (๑๓)	๑๘.๐๕ (๑๒)	๒๓.๑๘ (๑๖)	๓๓.๓๓ (๕)
	กลาง	๓๕.๘๓ (๔๐)	๘๐.๘๕ (๕๑)	๓๖.๘๑ (๕๓)	๖๖.๖๓ (๑๐)
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๖๘)	๑๐๐.๐ (๑๕)
ต่ำ	สูง	๒๑.๕๓ (๓)	๑๖.๖๓ (๓)	๑๐.๐ (๑)	-
	กลาง	๓๘.๕๓ (๑๑)	๘๓.๓๓ (๑๕)	๘๐.๐ (๘)	๑๐๐.๐ (๘)
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๑๔)	๑๐๐.๐ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๘)

อย่างไรก็ดีจะพิจารณาต่อไปว่าลักษณะของกลุ่มต่าง ๆ จะแตกต่างกันหรือไม่ในเรื่องนี้ จากตัวเลขตารางที่ ๒๔ เนื่องจากในบรรดาผู้มีระดับการศึกษาสูง ตัวเลขใน Educational Orientation มีน้อยจึงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มได้แต่เพียงว่ากลุ่มไหนเป็นอย่างไร ส่วนในระดับการศึกษาปานกลางนั้น ที่มี Educational Orientation สูง กลุ่มที่ ๑ ก็กับกลุ่มอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างสำคัญ เพื่อมาพิจารณาในระดับการศึกษาต่ำ ที่มี Educational Orientation สูง กลุ่มที่ ๑ จะมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ลดหลั่นตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่ ๑ หรือกลุ่มเกษตรกรรมมีอิทธิพลต่อ Educational Orientation มากที่สุดในบรรดาผู้มีระดับการศึกษาต่ำ ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นควรคำนึงถึงผู้มีระดับการศึกษาต่ำ ที่มี Educational Orientation สูงขึ้นด้วย

ตารางที่ ๒๔ อัตราส่วนรอยยู่ให้สัมพันธจำแนกตาม External Modernization กับการศึกษาและ Educational Orientation

การศึกษา	Educational Orientation	Traditional	Transitional	Modern	รวม
สูง	สูง	-	๓.๓๓ (๑)	๖๖.๖๗ (๒)	๑๐๐.๐ (๓)
	กลาง	-	๖๖.๖๗ (๒)	๓๓.๓๓ (๑)	๑๐๐.๐ (๓)
	ต่ำ	-	-	-	-
ปานกลาง	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๔๖)	-	๑๐๐.๐ (๔๖)
	กลาง	-	๑๐๐.๐๐ (๑๕๔)	-	๑๐๐.๐ (๑๕๔)
	ต่ำ	-	-	-	-
ต่ำ	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๗)	-	๑๐๐.๐ (๗)
	กลาง	๑๕.๔ (๖)	๘๔.๖ (๓๓)	-	๑๐๐.๐ (๓๙)
	ต่ำ	-	-	-	-

ตัวเลขตารางที่ ๒๕ แสดงว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง และ Educational Orientation สูง ร้อยละ ๖๖.๖๗ เป็นคนทันสมัย และไม่มีผู้ใดอยู่ในชั้นระบบประเพณีแบบดั้งเดิมเลย สำหรับระดับการศึกษาปานกลาง แม้จะมีระดับ Educational Orientation สูง ก็ไม่เป็นคนทันสมัย ส่วนผู้ที่มีการศึกษาค่ำ และไม่มี Educational Orientation สูง มีแต่ Educational Orientation ระดับกลาง ร้อยละ ๑๕.๔ เป็นคนทันสมัย แสดงว่าการศึกษาสูง และ Educational Orientation สูง ทำให้ชาวชนบทเป็นคนทันสมัยในความหมายที่ใช้อยู่ในการศึกษา

ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชาวชนบทมีการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยโดยมีการ Educational Orientation สูง ขึ้นอยู่ที่การพัฒนาการศึกษา กล่าวคือ การส่งเสริมบุตรชาวชนบทได้รับการศึกษาสูงขึ้น อันจะนำไปสู่การเป็นคนทันสมัยในอนาคต กลุ่มที่น่าสนใจต่อการพัฒนาการศึกษาให้โดยคนนั้น ได้แก่กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มที่ ๑ (ตารางที่ ๒๔)

(๒) Innovation คนที่มีการศึกษาสูงน่าจะมีแนวโน้มในทาง Innovation สูงขึ้นด้วย ดังจะพิจารณาต่อไป เพราะว่าการศึกษาทำให้คนรู้จักกับความคิด ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ ๆ กล่าได้ยิ่งในการกระทำเรื่องต่าง ๆ

ตารางที่ ๓๐ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Innovation และการศึกษา

Innovation

		สูง	กลาง	ต่ำ	
การศึกษา	สูง	(๔) ๖๖.๖๗	(๒) ๓๓.๓๓	-	๒.๓๘ (๖) ๑๐๐.๐
	ปานกลาง	(๕๐) ๕๕.๐	(๑๕๑) ๗๕.๐	-	๗๕.๓๗ (๒๐๐) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๘) ๑๗.๓๓	(๓๘) ๘๓.๖๖	-	๑๘.๒๕ (๔๖) ๑๐๐.๐
		๒๕.๖๐ (๖๖)	๗๕.๔๐ (๑๙๐)	-	๑๐๐.๐ (๒๕๖)

ตัวเลขจากตารางที่ ๓๐ แสดงว่าทุกระดับการศึกษาไม่ได้แสดงว่ามี Innovation ค่าเฉลี่ย ส่วนระดับการศึกษาสูง กลาง และต่ำ มี Innovation สูง (ร้อยละ ๖๖.๖๗) ในอัตราส่วนลดหลั่นลงมาอย่างมีนัยสำคัญ จึงกล่าวได้ว่าชาวชนบทที่มีการศึกษาสูงจะแนวโน้มที่มีการ Innovation สูงขึ้น และไม่ปรากฏว่าระดับการศึกษาต่ำทำให้ Innovation ต่ำไปด้วย แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาในท้องถิ่นเจริญขึ้น Innovation ที่จะนำไปสู่ชาวชนบทเป็นสิ่งสำคัญ แมว่าคนที่มีการศึกษาต่ำยังต้องการ Innovation ในระดับกลาง ร้อยละ ๘๖.๖๖ ควย

สำหรับการพิจารณาจากกลุ่มที่ ๑ จะแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร จากตัวเลขในตารางที่ ๓๑ กรณีระดับการศึกษาสูงมีตัวเลขน้อยเกินไปกว่าที่จะพิจารณาลงความเห็นได้ ส่วนระดับการศึกษาปานกลางทั้ง ๔ กลุ่มไม่มี Innovation ค่าเฉลี่ย คนที่มีสูงกลุ่มที่ ๑ ไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ สำหรับระดับการศึกษาต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่ ๑ มี Innovation สูงมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเป็นความแตกต่างที่สำคัญ ยกเว้นกลุ่มที่ ๔ ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นควรคำนึงถึงกลุ่มที่ ๑ ว่าแม้จะอยู่ในระดับการศึกษาต่ำ ก็มี Innovation สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาตัวเลขในตารางที่ ๓๒ กรณีการศึกษาสูงและระดับของสูง จะเป็นคนทันสมัยถึงร้อยละ ๗๕.๐ และไม่มีผู้ใดอยู่ในขั้นระบบประเพณีแบบดั้งเดิมเลย

สำหรับระดับการศึกษาปานกลาง แม้จะมีระดับ Innovation สูงก็ไม่ช่วยให้เป็นคนทันสมัยไปได้ และยังระดับการศึกษาต่ำด้วยแล้วระดับ Innovation ปานกลางไม่ช่วยให้พ้นจากความเป็นคนสมัยเก่าไปได้ (ร้อยละ ๑๕.๕) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกัน ผลก็คือการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคนมากกว่าการยอมรับของใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับตัวเลขในตารางที่ ๓๐

ตารางที่ ๓๑ อัตราส่วนรอย ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่ม และการศึกษา และ Innovation

การศึกษา	Innovation	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๓	กลุ่มที่ ๔
	สูง	๖๖.๖๗ (๒)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	-
สูง	ปานกลาง	๓๓.๓๓ (๑)	-	-	๑๐๐.๐ (๑)
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	สูง	๒๘.๓๐ (๑๕)	๑๕.๐๕ (๑๖)	๒๘.๕๕ (๒๐)	๒๐.๐ (๓)
ปานกลาง	ปานกลาง	๓๑.๓๐ ๓๘	๕๐.๕๕ (๕๑)	๓๑.๐๑ (๔๕)	๘๐.๐ (๑๖)
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๖๕)	๑๐๐.๐ (๑๕)
	สูง	๓๕.๓๑ (๕)	๕.๕๖ (๑)	๑๐.๐ (๑)	๒๕.๐ (๑)
ต่ำ	ปานกลาง	๖๔.๖๘ (๕)	๕๔.๔๔ (๑๗)	๕๐ (๕)	๓๕ (๓)
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๔)

ตารางที่ ๓๖ อัตราร้อยผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External Modernization
กับการศึกษา และ Innovation

การศึกษา	Innovation	Traditional	Transitional	Modern	รวม
สูง	สูง	-	๒๕.๐๐ (๑)	๗๕.๐๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๔)
	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐๐ (๖)	-	
	ต่ำ	-	-	-	
ปานกลาง	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๕๐)	-	๑๐๐.๐ (๕๐)
	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐๐ (๑๕๐)	-	๑๐๐.๐ (๑๕๐)
	ต่ำ	-	-	-	
ต่ำ	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๘)	-	๑๐๐.๐ (๘)
	ปานกลาง	๑๕.๘ (๖)	๘๔.๒ (๓๖)	-	๑๐๐.๐ (๓๘)
	ต่ำ	-	-	-	

(๓) Activism... เพื่อค้นหาว่าการศึกษามีผลต่อ Activism ของ
 ชาวนชนบทย่างไร การศึกษาสูงน่าจะจะมี Activism... สูงกว่า เพราะ Activism
 หมายถึง ชาวนชนบทรู้จักวางแผนทำงานในอนาคต ทำงานอย่างมีแผนไม่ไขว่ทำงานตามแบบ
 ประเพณีที่บรรพบุรุษเคยทำมา ตัวเลขจากตารางที่ ๓๓ แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษา
 ตารางที่ ๓๓ อัตราส่วนร้อยละผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Activism กับการศึกษา

Activism

		สูง	กลาง	ต่ำ	
การศึกษา	สูง	(๒) ๓๓.๓๓	(๘) ๖๖.๖๗	-	๖.๓๘ (๖) ๖๐๐.๐
	ปานกลาง	(๘๕) ๒๒.๕๐	(๑๕๕) ๗๗.๕๐	-	๗๕.๓๗ (๒๐๐) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๘) ๑๕.๕๗	(๓๗) ๘๐.๔๓	-	๑๘.๒๕ (๕๖) ๑๐๐.๐
		๒๖.๒๖ (๕๖)	๗๗.๗๘ (๑๕๖)		๑๐๐.๐ (๒๕๖)

ทุกระดับจะไม่มี Activism ต่ำเลย แม้แต่คนที่มีการศึกษาคำก็ไม่ปรากฏว่ามี
 Activism ต่ำ แสดงให้เห็นอีกว่า การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ชาวนชนบทย่างงานก็จะได้
 รับผิดชอบสำเร็จเช่นเดียวกับการให้ Innovation เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่าง
 ระดับการศึกษาสูงกลางต่ำ จะมี Activism สูงลดหลั่นลงมา ผลก็คือ ชาวนชนบ
 ที่มีการศึกษาสูงก็มี Activism สูงขึ้น แต่ด้อยกว่าในกรณี Innovation

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มต่าง ๆ ในตารางที่ ๓๔ ตัวเลขปรากฏว่าระดับการศึกษาสูง
 ตัวเลขไม่เพียงพอในการเปรียบเทียบ สำหรับการศึกษปานกลางกลุ่มที่ ๑ น้อยกว่ากลุ่ม ๒
 และ ๓ แต่ก็ไม่เป็นการแตกต่างอย่างสำคัญในด้าน Activism การที่การศึกษาต่ำก็

ตารางที่ ๓๔ อัตราร้อย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มกับการศึกษา และ

Activism

การศึกษา	Activism	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
	สูง	๓๓.๓๓ (๑)	-	-	๑๐๐.๐ (๑)
สูง	ปานกลาง	๖๖.๖๗ (๒)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	สูง	๑๘.๘๗ (๑๐)	๒๖.๘๘ (๑๗)	๒๓.๑๘ (๑๖)	๑๓.๓๓ (๑)
ปานกลาง	ปานกลาง	๘๑.๑๓ (๔๓)	๗๓.๑๒ (๔๖)	๗๖.๘๑ (๔๓)	๘๖.๖๗ (๑๓)
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๖๔)	๑๐๐.๐ (๑๕)
	สูง	๑๕.๒๘ (๒)	๑๑.๑๑ (๒)	๑๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๕)
ต่ำ	ปานกลาง	๘๕.๗๑ (๑๒)	๘๘.๘๘ (๑๖)	๙๐.๐ (๘)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๔)	๑๐๐.๐ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)

ตารางที่ ๓๕ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม External Modernization
กับการศึกษา และ Activism

การศึกษา	Activism	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๒)	-	๑๐๐.๐ (๒)
สูง	ปานกลาง	-	๒๕.๐๐ (๑)	๗๕.๐๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๔)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๔๕)	-	๑๐๐.๐ (๔๕)
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐๐ (๑๕)	-	๑๐๐.๐ (๑๕)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	๑๑.๑๑ (๑)	๘๘.๘๘ (๘)	-	๑๐๐.๐ (๙)
ต่ำ	ปานกลาง	๑๓.๕๑ (๕)	๘๖.๔๘ (๓๒)	-	๑๐๐.๐ (๓๗)
	ต่ำ	-	-	-	-

ไม่มีความแตกต่างอย่างสำคัญเช่นเดียวกับ นาส์ เกตวากลุ่มที่ ๔ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้ทำกร
 รุจิวางแผนการทำงาน ส่วนใหญ่จะทำการค้าขาย และรับจ้างประเภทก่อสร้างในเมือง
 จึงมี Activism สูง

สำหรับการพิจารณาชั้นของการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยของคนในค่านแบบแผน
 การดำเนินชีวิตหรือค่านวัตถุ จากตารางที่ ๓๕ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาสูงและ Activism
 ปานกลางเป็นคนทันสมัยร้อยละ ๙๕.๐ สำหรับระดับการศึกษาปานกลาง แมจะมีระดับ
 Activism สูงก็ไม่ช่วยให้เป็นคนทันสมัยใด และยังระดับการศึกษาต่ำด้วยแล้ว ระดับ
 Activism ปานกลางก็ไม่ช่วยให้พ้นจากความเป็นคนสมัยเก่าไปได้ (ร้อยละ ๑๑.๑๑)
 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกัน ผลก็คือ แสดงให้เห็นความสำคัญการศึกษาอันเอง ซึ่งสอด-
 คลองกับตัวเลขในตารางที่ ๓๓

ตารางที่ ๓๖ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Religiosity และ
 การศึกษา

		Religiosity			
		สูง	กลาง	ต่ำ	
การศึกษา	สูง	-	(๕) ๘๓.๓๓	(๑) ๑๖.๖๗	๒.๓๘ (๖) ๑๐๐.๐
	ปานกลาง	-	(๑๐๑) ๕๐.๕๐	(๘๘) ๔๙.๕๐	๓๘.๓๗ (๖๐๐) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	-	(๑๗) ๓๖.๘๖	(๖๔) ๖๓.๐๘	๑๘.๖๕ (๔๖) ๑๐๐.๐
			๕๘.๘๑ (๑๖๓)	๕๑.๑๘ (๑๒๘)	๑๐๐.๐ (๖๕๖)

ตารางที่ ๓๗ อัตราส่วนรอย ผู้ใช้สัมภาณครัวแหนักตามกลุ่ม กับการศึกษา และ Religiosity

การศึกษา	Religiosity	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	-
	ต่ำ	-	-	-	๑๐๐.๐ (๑)
	รวม	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	สูง	-	-	-	-
ปานกลาง	ปานกลาง	๕๘.๘๕ (๓๑)	๔๓.๒๓ (๓๐)	๔๔.๕๓ (๓๑)	๖๐.๐ (๕)
	ต่ำ	๔๑.๕๒ (๓๖)	๕๖.๓๘ (๓๓)	๕๕.๐๗ (๓๘)	๔๐.๐ (๖)
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๖๙)	๑๐๐.๐ (๑๑)
	สูง	-	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๕๓.๑๔ (๘)	๓๓.๓๓ (๖)	๓๐.๐ (๓)	-
	ต่ำ	๔๖.๘๖ (๖)	๖๖.๖๗ (๑๖)	๗๐.๐ (๗)	๑๐๐.๐ (๔)
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๔)	๑๐๐.๐ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๔)

ตารางที่ ๓๘ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์ว่าแนกตาม External Modernization
กับการศึกษา และ Religiosity

การศึกษา	Religiosity	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	-	-	
สูง	ปานกลาง	-	๕๐.๐๐ (๑)	๒๐.๐๐ (๓)	๗๐๐.๐ (๕)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐๐ (๑)	-	๑๐๐.๐ (๑)
	สูง	-	-	-	
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐๐ (๑๐๕)	-	๑๐๐.๐ (๑๐๕)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐๐ (๕๕)	-	๑๐๐.๐ (๕๕)
	สูง	-	-	-	
ต่ำ	ปานกลาง	๑๓.๕ (๔)	๗๖.๕๗ (๑๓)	-	๑๐๐.๐ (๑๗)
	ต่ำ	๖.๕๕ (๑)	๙๓.๔๐ (๑๗)	-	๑๐๐.๐ (๑๘)

(๕) Religiosity การศึกษาสูงน่าจะมีผลต่อความเชื่อทางศาสนาในคานที่รู้จัก
 ใ้เหตุผลไม่เหมืองมง่าย จากตารางที่ ๓๖ พบว่า ในทุกระดับการศึกษาปรากฏว่าไม่มีผู้ใด
 มี Religiosity สูงเลย การพิชาวชนบทยังไม่มี Religiosity นี้แสดงว่า การพัฒนา
 ของถิ่นในคานนี้ควรจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะความเชื่อทางศาสนาของชาวบ้านยัง
 ยึดมั่นในประเพณีแบบดั้งเดิมอยู่มาก ซึ่งอาจจะเกี่ยวพันกับการรับของใหม่ด้วย แต่น่ายินดีที่
 ว่าผู้ที่มี Religiosity ปานกลางและต่ำมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ
 เทียบระหว่างระดับการศึกษาสูงกลางต่ำ จะมี Religiosity กลางลดหลั่นลงมา ผลก็คือ
 ชาวชนบทที่มีการศึกษาสูงแม้ว่าจะไม่มี Religiosity สูงขึ้น แต่ก็มี Religiosity
 กลางขึ้นด้วย สิ่งที่สำคัญก็คือเมื่อระดับการศึกษาน้อยลง ความเชื่อในเรื่องศาสนาก็ยิ่งจะเป็น
 เรื่องมง่ายมากขึ้น (จากร้อยละ ๑๖.๖ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖๓.๐๕)

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มต่าง ๆ ในตารางที่ ๓๗ แสดงให้เห็นว่าไม่พบความแตกต่าง
 ระหว่างกลุ่มในระดับการศึกษาปานกลางและมี Religiosity ปานกลาง แต่พบความแตกต่าง
 อย่างสำคัญในบรรดาผู้มีการศึกษาคำ กล่าวคือ ในกลุ่มที่ ๑ มีความเชื่อมง่ายน้อยกว่า
 กลุ่มอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาทั้ง ๓ ระดับพร้อม ๆ กันจะไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ระดับการศึกษาจะมีผลต่อชนของ External Modernization และระดับ
 ของ Religiosity อย่างไร ตัวเลขจากตารางที่ ๓๘ แสดงว่าการศึกษาคำและ
 ความเชื่อยิ่งมง่ายทำให้ชาวชนบทประมาณร้อยละ ๖๓ ยังคงเป็นคนสมัยเก่าอยู่ แต่เมื่อ
 การศึกษาสูงขึ้นก็พัฒนาความเชื่อสูงขึ้นไปได้ เพราะปรากฏว่าร้อยละ ๖๖ ของคนที่มีการ
 การศึกษาสูง ถึงแม้ว่าจะมีความเชื่อปานกลางก็ยังจัดว่าเป็นคนทันสมัยได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสำคัญของการศึกษามีต่อการพัฒนาให้คนทันสมัย มีแบบแผน
 การดำเนินชีวิตสมัยใหม่ขึ้น ตลอดจนมีความเชื่อทางศาสนาไม่มง่ายมากขึ้นด้วย นอกจากการ
 พัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนในเรื่องการศึกษาแล้ว ก็จะได้พัฒนาค่านิยมเกี่ยวกับ Religiosity
 ให้ชาวบ้านมีความเชื่อไม่มง่ายให้มากขึ้น

(๕) Individualism คนชนบทที่ทันสมัยจะมีการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล
 เป็นสำคัญ เนื่องจากรู้จักคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ ด้วยความเชื่อบนตนเองโดยไม่พึ่งพาอาศัย

ชาติพันธุ์ แต่ถาเป็นคนสมัย เกาจะมีลักษณะตรงกันข้าม การที่เราพิจารณาผลของการศึกษาในระดับการศึกษาของคนชนบทจะมีผลคือ Individualism หรือไม่ ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓๘ อัตราส่วนร้อยละผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Individualism กับการศึกษา

		Individualism			
		สูง	กลาง	ต่ำ	
การศึกษา	สูง	-	(๖) ๑๐๐.๐	-	๒.๓๘ (๖) ๑๐๐.๐
	ปานกลาง		(๑๒๓) ๘๓.๕๐	(๓๓) ๑๖.๕๐	๓๕.๓๓ (๒๐๐) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๑) ๒.๑๓	(๓๓) ๘๐.๔๓	(๘) ๑๓.๓๘	๑๘.๒๕ (๕๖) ๑๐๐.๐
		๐.๓๖๘	๘๓.๓๓	๑๖.๑๓	๑๐๐.๐
		(๑)	(๒๑๐)	(๕๑)	(๒๕๖)

จากตัวเลขตารางที่ ๓๘ ปรากฏว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับ

Individualism คือระดับการศึกษาสูงไม่มีใครมี Individualism แต่ในขณะที่การศึกษาต่ำกลับมี Individualism สูงร้อยละ ๖.๑๓ อย่างไรก็ตาม ชาวชนบทที่มีการศึกษาสูงจะไม่มี Individualism ต่ำเลย แต่ชาวชนบทที่มีระดับการศึกษาปานกลางและต่ำจะมี Individualism ต่ำในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มต่าง ๆ ตัวเลขในตารางที่ ๔๐ ถ้าพิจารณาการศึกษาสูงและกลาง จะไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม แต่ถาพิจารณาเฉพาะระดับการศึกษาต่ำ ชาวชนบทกลุ่ม ๑ จะมีการฟังตัวเองสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ นี้ก็แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มที่ ๑ มีอิทธิพลต่อความคิดความอ่านในด้านการฟังตัวเอง การพัฒนาท้องถิ่นในตำบลใดก็ตาม กลุ่มที่ ๑

ตารางที่ ๔๐ อัตราสวนรอย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่ม กับการศึกษา และ

Individualism

การศึกษา	Individualism	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	สูง	-	-	-	-
ปานกลาง	ปานกลาง	๘๓.๕๕ (๕๕)	๘๓.๐๖ (๕๘)	๘๑.๐๑ (๕๕)	๘๓.๓๓ (๕๑)
	ต่ำ	๘.๕๕ (๕)	๘.๙๔ (๕)	๒๘.๙๙ (๒๐)	๒๖.๖๗ (๕)
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๖๕)	๑๐๐.๐ (๕๕)
	สูง	๘.๕๕ (๑)	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๘๘.๕๗ (๑๑)	๘๓.๓๓ (๑๕)	๘๐.๑๐ (๘)	๘๕.๑๐ (๓)
	ต่ำ	๑๔.๘๘ (๒)	๑๖.๖๗ (๓)	๒๐.๑๐ (๒)	๒๕.๐๐ (๑)
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๔)	๑๐๐.๐ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๔)

ตารางที่ ๔๑ อัตราร้อย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External Modernization
กับการศึกษา และ Individualism

การศึกษา	Individualism	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	-	-	
สูง	ปานกลาง	-	๕๐.๐๐ (๓)	๕๐.๐๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๖)
	ต่ำ	-	-	-	
	สูง	-	-	-	
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐๐ (๑๖๗)	-	๑๐๐.๐ (๑๖๗)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐๐ (๓๓)	-	๑๐๐.๐ (๓๓)
	สูง	-	๑๐๐.๐๐ (๑)	-	๑๐๐.๐ (๑)
ต่ำ	ปานกลาง	๑๐.๘๑ (๕)	๘๘.๑๘ (๓๓)	-	๑๐๐.๐ (๓๗)
	ต่ำ	๒๕.๐๐ (๒)	๗๕.๐๐ (๖)	-	๑๐๐.๐ (๘)

จะประสบความสำเร็จก่อน เพราะมีความรับผิดชอบต่อตัวเองเป็นอย่างดี

ระดับของการศึกษาและ Individualism จะมีผลต่อการพัฒนาขั้นการเปลี่ยนรูปไปสู่ความทันสมัยของคนในค่านิยมแผนการดำเนินชีวิตอย่างไรนั้น ตัวเลขในตารางที่ ๔๑ แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาสูงแต่การพึ่งตัวเองระดับปานกลาง ก็เป็นคนทันสมัยได้ แต่ระดับการศึกษาปานกลางและการพึ่งตัวเองเป็นกลางก็ไม่สามารถเป็นคนทันสมัยได้ ยิ่งระดับการศึกษาต่ำแล้วจะมีการพึ่งตัวเองสูงถึงร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ก็ไม่เป็นคนทันสมัยและแม้จะมีการพึ่งตัวเองปานกลางร้อยละ ๑๐.๕๑ ก็ไม่พบการเป็นคนสมัยเก่าได้เลย

ดังนั้นแสดงว่าการพัฒนาท้องถิ่นควรมีการพัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงการมีแนวโน้มการพึ่งตัวเองมากขึ้นด้วย

๖. Family Sphere หมายถึงขอบเขตของครอบครัวในแง่การคำนึงถึงบทบาทเท่าเทียมกันระหว่างสามีภรรยา การรู้จักวางแผนครอบครัว การที่คนชนบทมีการศึกษาสูงน่าจะมี Family Sphere สูงขึ้นด้วย ตัวเลขตารางที่ ๔๒ ปรากฏว่า ทุกระดับการศึกษาไม่มีผู้ใดมี Family Sphere สูงเลย จึงเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาชนบทเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่ชาวชนบทยังไม่มีกรรู้จักวางแผนครอบครัว จะทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรเพิ่มขึ้น ตามที่เราทราบอยู่แล้วว่า ชาวชนบทมีบุตรมาก นอกจากนั้นทุกระดับการศึกษาก็มีระดับ Family Sphere ในอัตราใกล้เคียงกันด้วย แต่อย่างไรก็ตามชาวชนบทที่มีการศึกษาสูงยังคงที่ไม่มี Family Sphere ต่ำอยู่เลย

เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ปรากฏในตัวเลขตารางที่ ๔๓ ว่า การศึกษาระดับสูงและต่ำ ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม แต่ถาพิจารณาเฉพาะการศึกษาระดับปานกลาง ชาวชนบทในกลุ่มที่ ๑ จะมี Family Sphere ระดับกลางสูงกว่ากลุ่มอื่นทำให้เห็นว่า กลุ่มที่ ๑ หรือกลุ่มเกษตรกรจะพัฒนาในด้านครอบครัวได้เร็วกว่ากลุ่มอื่น ๆ จึงเป็นที่เชื่อว่ากลุ่มที่ ๑ จะเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยได้เร็วกว่ากลุ่มอื่น ๆ ด้วย

จากตารางที่ ๔๔ ปรากฏให้เห็นว่าการศึกษาสูงแม้จะมี Family Sphere ปานกลางก็กลายเป็นคนทันสมัยได้ แต่การศึกษาระดับปานกลางและมี Family Sphere

ตารางที่ ๘ อัตรส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวนตาม Family Sphere
กับการศึกษา

Family Sphere

		สูง	กลาง	ต่ำ	
การศึกษา	สูง	-	(๖) ๑๐๐.๐	-	๒.๓๘ (๖) ๑๐๐.๐
					๓๘.๓๓
	ปานกลาง	-	(๑๘๑) ๘๘.๕๐	(๕) ๔.๕๐	(๒๐๐) ๑๐๐.๐
					๑๘.๒๕
	ต่ำ	-	(๔๕) ๘๗.๕๐	(๑) ๒.๐๐	(๔๖) ๑๐๐.๐
					๑๐๐.๐
		๘๖.๐๓	๓.๕๓	๑๐๐.๐	
	-	(๒๔๖)	(๑๐)	(๒๕๖)	

ตารางที่ ๘๓ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มกับการศึกษา
และ Family Sphere

การศึกษา	Family Sphere	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๓	กลุ่มที่ ๔
สูง	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๑)
ปานกลาง	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๕๓)	๕๕.๒๗ (๖๐)	๕๖.๓๕ (๖๔)	๕๓.๓๓ (๑๔)
	ต่ำ	-	๔.๗๖ (๓)	๗.๒๕ (๕)	๖.๖๗ (๑)
รวม		๑๐๐.๐ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๖๓)	๑๐๐.๐ (๖๙)	๑๐๐.๐ (๑๕)
ต่ำ	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๑๐๐ (๑๔)	๕๕.๕๕ (๑๗)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)
	ต่ำ	-	๕.๕๖ (๑)	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๑๔)	๑๐๐.๐ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)

ตารางที่ ๘๘ อัตราส่วนรวม ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม External Modernization, กับการศึกษา และ Family Sphere

การศึกษา	Family Sphere	Traditional	Transitional	Modern	รวม
สูง	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	-	๕๑.๑ (๓)	๕๑.๑ (๓)	๑๐๐.๐ (๖)
	ต่ำ	-	-	-	-
ปานกลาง	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๕๑)	-	๑๐๐.๐ (๕๑)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๕)	-	๑๐๐.๐ (๕)
ต่ำ	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๑๓.๓๓ (๖)	๘๖.๖๖ (๓๘)	-	๑๐๐.๐ (๔๔)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๑)	-	๑๐๐.๐ (๑)

Family Sphere ปานกลาง ก็ไม่ได้เป็นคนสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับการศึกษา
 ถ้าจะมี Family Sphere ปานกลางก็ไม่พ้นการเป็นคนสมัยเก่าไปได้เลย นี่ก็เป็น
 เรื่องความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาชั้นต่าง ๆ ของ Modernization เป็น
 อย่างมาก การพัฒนาท้องถิ่นจึงควรได้พิจารณาการศึกษา Family Sphere และ
 กลุ่มเป็นสำคัญ

ข. ประยุกต์วิทยา

ประยุกต์วิทยาของชาวชนบทน่าจะมีแนวโน้มต่อ Educational Orientation,
 Innovation, Activism, Religiosity, Individualism และ Family
 Sphere ในระดับที่สูงกว่า

(๑) Educational Orientation ชาวชนบทที่มีประยุกต์วิทยาระดับสูงน่า
 จะมี Educational Orientation ระดับสูงเช่นเคย เพราะการมีประยุกต์วิทยา
 เป็นการแสดงถึงฐานะความเป็นอยู่มีรายได้สูงขึ้นจากประยุกต์วิทยาระดับสูง จึงมีเงินเพียงพอ
 ที่จะคิด Educational Orientation ที่แก่บุตร ตัวเลขจาดตารางที่ ๔๕ ปรากฏ
 ว่าทุกระดับของประยุกต์วิทยาจะไม่มี Educational Orientation ระดับต่ำเลย
 ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นในด้านให้ชาวบ้านส่งเสริมบุตรเรียนหนังสือ เห็นคุณค่าหนังสือ พัฒนาได้
 ง่ายกว่า อย่างไรก็ตาม ประยุกต์วิทยาระดับสูงกลางต่ำ ของ Educational
 Orientation ระดับสูงไม่แตกต่างอย่างลดหลั่นกันไป แสดงว่าชาวชนบทมีประยุกต์วิทยา
 ทุกระดับ เห็นคุณค่า Educational Orientation ในระดับสูงและกลาง จึงไม่มี
 ความสัมพันธ์ว่าถ้าชาวชนบทมีประยุกต์วิทยาสูงขึ้น จะมี Educational Orientation
 สูงขึ้นด้วยการพัฒนาท้องถิ่นจึงควรที่จะพัฒนาค่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ Educational
 Orientation

เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มว่ากลุ่มที่ ๑ หรือกลุ่มเกษตรกรจะแตกต่างกับกลุ่มอื่นอย่างไร
 ตารางที่ ๔๖ แสดงให้เห็นว่าไม่พบความแตกต่างอย่างสำคัญระหว่างกลุ่มในประยุกต์วิทยาระดับ

ตารางที่ ๔๕ อัตราส่วนรอยผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Educational Orientation
กับ Technology

		Educational Orientation			
		สูง	กลาง	ต่ำ	
Technology ปานกลาง	สูง	(๕) ๒๓.๓๓	(๑๓) ๓๓.๒๓	-	๓.๑๔ (๑๘) ๑๐๐.๐
	กลาง	(๓๑) ๒๑.๕๓	(๑๑๓) ๓๘.๔๓	-	๕๓.๑๔ (๑๕๕) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๒๐) ๒๓.๒๓	(๓๐) ๓๓.๓๘	-	๓๕.๓๑ (๕๐) ๑๐๐.๐
		๒๓.๒๓	๓๓.๓๘	-	๑๐๐.๐
	(๕๖)		(๑๕๖)		(๒๕๓)

ตารางที่ ๘๖ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่ม กับ Technology และ Educational Orientation

Technology	Educational Orientation	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
สูง	สูง	๓๐.๐ (๓)	๒๐.๐ (๑)	๓๓.๓๓ (๑๓)	-
	ปานกลาง	๗๐.๐ (๗)	๘๐.๐ (๔)	๖๖.๖๗ (๒)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
ปานกลาง	สูง	๒๒.๒๒ (๑๒)	๑๑.๑๑ (๔)	๒๗.๒๗ (๑๕)	-
	ปานกลาง	๗๗.๗๘ (๔๒)	๘๘.๘๘ (๓๖)	๗๒.๗๒ (๓๕)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๕๔)	๑๐๐.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๕๐)	-
ต่ำ	สูง	-	๒๖.๘๓ (๑๑)	๑๓.๑๔ (๓)	๓๐.๐ (๖)
	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๖)	๗๓.๑๗ (๓๐)	๘๖.๘๖ (๒๐)	๗๐.๐ (๑๔)
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๑๐๐.๐ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๒๐)

ตารางที่ ๔๗ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External Modernization
จำแนกตาม Technology และ Educational Orientation

Technology	Educational Orientation	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	๔๐.๐ (๒)	๖๐.๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๕)
สูง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๓)	-	๑๐๐.๐ (๑๓)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	๑๐๐.๐ (๓๑)	-	๑๐๐.๐ (๓๑)
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๑๓)	-	๑๐๐.๐ (๑๑๓)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	๑๐๐.๐ (๒๐)	-	๑๐๐.๐ (๒๐)
ต่ำ	ปานกลาง	๘.๕๗ (๖)	๘๑.๔๓ (๖๔)	-	๑๐๐.๐ (๗๐)
	ต่ำ	-	-	-	-

กลางและต่ำจะมีอิทธิพลทำให้กลุ่มที่ ๑ มี Educational Orientation สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ แสดงว่าชาวชนบททั่ว ๆ ไปก็มีความสำคัญ คือแม้ว่าจะมีประยุคติวิทยา ต่ำ กลุ่มอื่น ๆ กลับมี Educational Orientation สูง แต่กลุ่มที่ ๑ ไม่มีเลย

ระดับของประยุคติวิทยาจะมีผลต่อระดับของ Educational Orientation และชั้นของ External Modernization อย่างไร ตัวเลขจากตารางที่ ๔๗ แสดงว่า ชาวชนบทที่มีประยุคติวิทยาสูง และมี Educational Orientation สูง เป็นคนทันสมัย ร้อยละ ๖๐.๐ สำหรับประยุคติวิทยาปานกลาง แม้แต่มี Educational Orientation สูง ก็เป็นคนทันสมัยใหม่ไปไม่ได้ ส่วนชาวชนบทที่มีประยุคติวิทยาต่ำ และ Educational Orientation ปานกลาง เป็นคนล้าสมัยร้อยละ ๘.๕๗

ดังนั้นจะเห็นว่า ระดับของประยุคติวิทยาระดับสูงมีส่วนทำให้คนทันสมัยขึ้น การพัฒนาท้องถิ่นจึงควรพัฒนาในด้านนี้กับชาวชนบทโดยทั่ว ๆ ไป เพราะว่ากลุ่ม ๑ หรือ กลุ่มเกษตรกร ไม่แตกต่างกับกลุ่มอื่น ๆ

(๒) Innovation

ข้อสันนิษฐานที่ว่าชาวชนบทที่มีประยุคติวิทยาสูงที่หน้าจะมี Innovation สูงขึ้นด้วย ตัวเลขจากตารางที่ ๔๘ ปรากฏว่าทุกระดับของประยุคติวิทยาไม่มี Innovation ระดับต่ำเลย การพัฒนาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้ชาวบ้านยอมรับนำไปปฏิบัติได้ ระดับของ ประยุคติวิทยาต่าง ๆ มอง Innovation ระดับสูง ลดหลั่นตามลำดับ ทำให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างประยุคติวิทยากับ Innovation เพราะฉะนั้นการพัฒนาท้องถิ่น ควรพัฒนาด้านประยุคติวิทยาเพื่อจะมี Innovation เกิดขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ตารางที่ ๔๘ แสดงว่าไม่มีผลความแตกต่างในระดับ การศึกษาสูง และ Innovation กลุ่มที่ ๑ จะแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ แต่จะพบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อมีระดับประยุคติวิทยาปานกลางและต่ำ และ Innovation ระดับสูง กลุ่มที่ ๑ แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะว่ากลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มที่ ๑ ได้รับความ พัฒนาในด้าน Technology อยู่แล้ว แม้แต่ประยุคติวิทยาระดับต่ำก็ตาม เพราะฉะนั้น

ตารางที่ ๘ อัตราร้อย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Innovation และ Technology

		Innovation			
		สูง	กลาง	ต่ำ	
Technology ปานกลาง	สูง	(๘) ๔๔.๔๔	(๑๐) ๕๕.๕๖	---	๓.๑๔ (๑๘) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๓๙) ๒๗.๐๘	(๑๐๕) ๗๓.๙๒	-	๕๗.๑๔ (๑๔๔) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๑๕) ๑๖.๖๗	(๓๕) ๔๓.๓๓	-	๕๗.๑๔ (๕๐) ๑๐๐.๐
		๒๔.๖๐ (๖๒)	๗๕.๔๐ (๑๙๐)	-	๑๐๐.๐ (๒๕๒)

ตารางที่ ๔๕ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่ม กับ Technology
และ Innovation

Technology	Innovation	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
สูง	สูง	๕๐.๐ (๕)	๖๐.๐ (๓)	๓๓.๓๓ (๑)	-
	ปานกลาง	๖๐.๐ (๖)	๕๐.๐ (๓)	๖๖.๖๗ (๓)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
ปานกลาง	สูง	๓๕.๑๘ (๑๘)	๑๑.๑๑ (๕)	๒๘.๖๓ (๑๖)	-
	ปานกลาง	๖๕.๘๑ (๓๕)	๘๘.๘๘ (๓๓)	๗๖.๓๓ (๓๘)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๕๔)	๑๐๐.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๕๔)	-
ต่ำ	สูง	๓๓.๓๓ (๓)	๑๕.๖๓ (๖)	๑๓.๐๔ (๓)	๒๐.๐ (๕)
	ปานกลาง	๖๖.๖๗ (๔)	๘๕.๓๓ (๓๕)	๘๖.๘๖ (๓๐)	๘๐.๐ (๑๖)
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๑๐๐.๐ (๓๓)	๑๐๐.๐ (๓๐)

ตารางที่ ๕๐ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External Modernization
กับ Technology และ Innovation

Technology	Innovation	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	๒๖.๕๐ (๕)	๓๓.๕๐ (๓)	๑๐๐.๐ (๘)
สูง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๐)	-	๑๐๐.๐ (๑๐)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	๑๐๐.๐ (๓๘)	-	๑๐๐.๐ (๓๘)
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๐๕)	-	๑๐๐.๐ (๑๐๕)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	๑๐๐.๐ (๑๕)	-	๑๐๐.๐ (๑๕)
ปานกลาง	ปานกลาง	๘.๐๐ (๖)	๘๖.๐ (๖๘)	-	๑๐๐.๐ (๗๕)
	ต่ำ	-	-	-	-

การพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนก็ควรคำนึงถึงประยุคติวิทยาระดับต่ำและปานกลาง ที่กลุ่มที่ ๑ มีความสำคัญต่อการรับสิ่งใหม่ ๆ มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

จากตัวเลขตารางที่ ๕๐ ปรากฏว่าระดับประยุคติวิทยาสูง เมื่อมี Innovation สูงแล้วจะเป็นคนสมัยใหม่ อย่างไรก็ตามถ้าเป็นประยุคติวิทยาระดับต่ำแล้ว แม้จะมี Innovation สูงก็ไม่เป็นคนสมัยใหม่ได้ ทำให้เห็นว่าประยุคติวิทยาเป็นเครื่องกำหนดขั้นของการพัฒนา แต่ก็ไม่ดีเท่าการศึกษา

(๓) Activism

ตามข้อสันนิษฐานว่าชาวชนบทที่มีประยุคติวิทยาสูงก็น่าจะมี Activism สูงขึ้น คือการรู้จักวางแผนในอนาคต ปรากฏในตัวเลขตารางที่ ๕๑ ทุกระดับของ Technology ไม่มี Activism ต่ำเลย เมื่อประยุคติวิทยาระดับสูง, กลาง, ต่ำมอง Activism ลดหลั่นกันมา ทำให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างประยุคติวิทยา กับ Activism จึงเป็นทางคืออย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นด้านประยุคติวิทยาทำให้ชาวชนบทได้รับ Activism มากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ว่ากลุ่มที่ ๑ จะแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร ตัวเลข ตารางที่ ๕๒ เฉพาะระดับประยุคติวิทยาสูงและ Activism สูง กลุ่มที่ ๑ จะมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนประยุคติวิทยานกลางและต่ำไม่มีผลความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ระดับของประยุคติวิทยาจะมีผลต่อขั้นของการพัฒนาอย่างไรและระดับของ Activism ด้วย ตัวเลขตารางที่ ๕๓ แสดงให้เห็นว่าคนสมัยใหม่เป็นคนที่ประยุคติวิทยาสูง และจะมี Activism สูง จะเป็นคนสมัยใหม่ร้อยละ ๖๖.๕๖ แต่ Activism ปานกลาง เป็นคนสมัยใหม่ร้อยละ ๒๐.๐ อย่างไรก็ตามก็ ยิ่งประยุคติวิทยาต่ำ แม้ว่าจะมี Activism สูงก็ไม่พบความเป็นคนลาสมัยไปได้

ดังนั้น การพัฒนาสังคมชนบทควรคำนึงถึงด้านส่งเสริมประยุคติวิทยาให้มากขึ้น แม้จะไม่สำคัญเท่ากับการศึกษาก็ตาม แต่ก็เป็นตัวเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยด้วย โดยเฉพาะด้าน Activism

ตารางที่ ๕๑ อัตราส่วนรอย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Activism กับ Technology

Activism:

	สูง	กลาง	ต่ำ	
Technology ปานกลาง	(๘) ๔๔.๔๔	(๑๐) ๕๕.๕๖	-	๓.๑๔ (๑๘) ๑๐๐.๐
	(๓๑) ๒๑.๕๓	(๑๑๓) ๗๘.๔๗	-	๕๓.๑๔ (๑๔๔) ๑๐๐.๐
	(๑๗) ๑๘.๘๘	(๗๓) ๘๘.๑๑	-	๓๕.๗๑ (๕๐) ๑๐๐.๐
	๒๖.๒๖	๗๗.๗๘		๑๐๐.๐
	(๕๖)	(๑๙๖)	-	(๒๕๖)

ตารางที่ ๕๒ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามกลุ่มกับ Technology และ Activism

Technology	Activism	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๓	กลุ่มที่ ๔
สูง	สูง	๕๐.๐ (๕)	๔๐.๐ (๒)	๓๓.๓๓ (๑)	-
	ปานกลาง	๕๐.๐ (๕)	๒๐.๐ (๓)	๒๖.๖๗ (๒)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
ปานกลาง	สูง	๗๘.๕๗ (๑๐)	๑๙.๔๔ (๗)	๒๕.๙๓ (๑๔)	-
	ปานกลาง	๘๑.๔๘ (๔๔)	๘๐.๕๖ (๒๙)	๗๔.๐๗ (๔๐)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๕๔)	๑๐๐.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๕๔)	-
ต่ำ	สูง	-	๒๘.๓๓ (๑๐)	๑๗.๓๓ (๔)	๑๕.๐ (๓)
	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๖)	๗๕.๖๑ (๓๑)	๘๖.๖๑ (๑๙)	๘๕.๐ (๑๗)
	ต่ำ	-	-	-	-
รวม		๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๑๐๐.๐ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๒๐)

ตารางที่ ๕๓ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External Modernization กับ Technology และ Activism

Technology	Activism	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	๘๓.๕๐ (๓)	๑๖.๕๐ (๑)	๑๐๐.๐ (๔)
สูง	ปานกลาง	-	๘๐.๐๐ (๘)	๒๐.๐๐ (๒)	๑๐๐.๐ (๑๐)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	๑๐๐.๐ (๓๑)	-	๑๐๐.๐ (๓๑)
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๑๓)	-	๑๐๐.๐ (๑๑๓)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	๕.๘๘ (๑)	๙๔.๑๒ (๑๖)	-	๑๐๐.๐ (๑๗)
ต่ำ	ปานกลาง	๖.๘๘ (๕)	๙๓.๑๕ (๖๘)	-	๑๐๐.๐ (๗๓)
	ต่ำ	-	-	-	-

(๔) Religiosity

ยอมเป็นที่ทราบกันว่า เมื่อคนมีระดับประยุกต์วิทยาสูงขึ้น ความเชื่อเรื่องมายาก็จะลดลงคือมี Religiosity (สูง) มากขึ้น
 ตารางที่ ๕๔ อัตราส่วนร้อยละให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Religiosity กับ Tehnology

Religiosity

		สูง	กลาง	ต่ำ	
Tehnology	สูง	-	(๑๑) ๖๑.๑๑	(๓) ๓๘.๘๘	๓.๑๔ (๑๘) ๑๐๐.๐
	ปานกลาง	-	(๖๕) ๔๓.๘๒	(๓๕) ๕๖.๐๘	๕๓.๑๔ (๑๔๔) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	-	(๔๓) ๔๓.๓๘	(๔๓) ๕๖.๖๒	๓๕.๓๑ (๘๐) ๑๐๐.๐
			๔๘.๘๑	๕๑.๑๘	๑๐๐.๐
			(๑๒๓)	(๑๒๘)	(๒๕๒)

ตัวเลขในตารางที่ ๕๔ จะแสดงว่าทุกระดับของประยุกต์วิทยา ไม่มี Religiosity สูงเลย แต่อัตราส่วนของ Religiosity กลางและต่ำใกล้เคียงกัน ทำให้เห็นว่าชาวชนบทยังมีความเชื่อเรื่องมายายอยู่ การพัฒนาในด้านให้ชาวชนบทที่มีความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลจึงสำคัญมากอย่างไรก็ตามทุกระดับของประยุกต์วิทยา มอง Religiosity ปานกลางลดหลั่นลงมา แสดงว่า ยังมีประยุกต์วิทยาคำ ก็ยังมีความเชื่อเรื่องมายามากขึ้นร้อยละ ๕๖.๖๒ ดังนั้นการพัฒนาท้องถิ่นในด้านประยุกต์วิทยาก็มีทางแก้ไขให้ชาวชนบทรู้จักความคิดมีเหตุผลมากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ตัวเลขตารางที่ ๕๔ คนที่มีระดับประยุกต์วิทยาสูงและปานกลางไม่มี Religiosity ระดับสูงก็ตาม แต่ระดับกลางนั้นกลุ่มที่ ๑ จะมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ส่วนประยุคติวิทยาระดับต่ำ ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม แสดงว่าการพัฒนาท้องถิ่นใน
 คานประยุคติวิทยาสูงและปานกลาง มีผลทำให้กลุ่มที่ ๑ มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ส่วนระดับของประยุคติวิทยาจะมีต่อขั้นของการพัฒนาอย่างไรนั้น จากตารางที่ ๕๖
 ปรากฏว่า คนที่มีประยุคติวิทยาสูง แม้จะมี Religiosity ปานกลาง ก็เป็นคนสมัยใหม่ได้
 เช่นเดียวกัน คนที่มีประยุคติวิทยานปานกลางและ Religiosity ปานกลางก็ไม่ใช่คน
 สมัยใหม่ได้ ส่วนชาวชนบทที่มี Religiosity ปานกลางก็เป็นคนสาสมัย

ตารางที่ ๕๕ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มกับ Technology

และ Religiosity

Technology	Religiosity	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
สูง	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๗๐.๐ (๗)	๖๐.๐ (๓)	๓๓.๓๓ (๑)	-
	ต่ำ	๓๐.๐ (๓)	๔๐.๐ (๒)	๖๖.๖๗ (๒)	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
ปานกลาง	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๕๗.๕๑ (๓๑)	๕๗.๒๖ (๑๗)	๓๘.๕๘ (๒๑)	-
	ต่ำ	๔๒.๕๘ (๒๓)	๔๒.๗๔ (๑๘)	๖๑.๑๑ (๓๓)	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๔)	๑๐๐.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๕๔)	-
ต่ำ	สูง	-	-	-	-
	ปานกลาง	๕๐.๐ (๓)	๓๘.๑๒ (๑๖)	๖๑.๘๗ (๑๘)	๕๐.๐ (๑๐)
	ต่ำ	๕๐.๐ (๓)	๖๑.๘๘ (๒๕)	๓๘.๑๓ (๘)	๕๐.๐ (๑๐)
	รวม	๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๐)	๑๐๐.๐ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๒๐)

ตารางที่ ๕๖ อัตราส่วนร้อยละ ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มกับ Technology และ Religiosity

Technology	Religio- - sity	Transi- - tional	Transi- - tional	Modern	รวม
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	-	๓๖.๓๖ (๘)	๓๓.๖๘ (๓)	๑๐๐.๐ (๑๑)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๗)	-	๑๐๐.๐ (๗)
	สูง	-	-	-	-
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๖๘)	-	๑๐๐.๐ (๖๘)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๗๕)	-	๑๐๐.๐ (๗๕)
	สูง	-	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๕.๓๐ (๔)	๕๐.๗๐ (๓๘)	-	๑๐๐.๐ (๔๓)
	ต่ำ	๕.๖๖ (๖)	๕๕.๗๕ (๔๕)	-	๑๐๐.๐ (๕๑)

(๕) Individualism

คนที่มีการศึกษาสูงน่าจะมี Individualism สูงขึ้นด้วย เพราะ
 รู้จักการพึ่งตัวเองมากขึ้น

ตารางที่ ๕๗ อัตรารายย่อย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Individualism
กับ Technology

		Individualism			
		สูง	กลาง	ต่ำ	
Technology	สูง	(๘) ๔๔.๔๔	(๑๐) ๕๕.๕๖	-	๗.๑๔ (๒๘) ๑๐๐.๐
	ปานกลาง	(๓๑) ๒๑.๕๓	(๑๑๓) ๗๕.๔๗	-	๕๗.๑๔ (๑๔๔) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	(๑๗) ๑๘.๘๘	(๗๓) ๘๑.๑๑	-	๓๕.๗๑ (๕๐) ๑๐๐.๐
		๒๓๓.๒๓	๓๗.๗๘		๑๐๐.๐
		(๕๖)	(๑๘๖)	-	(๒๕๖)

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนรอย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่ม กับ Technology และ Individualism

Technology	Individualism	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๖๖.๖๗ (๒)	-
	ต่ำ	-	-	๓๓.๓๓ (๑)	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
	สูง	๑.๘๕ (๑)	-	-	-
ปานกลาง	ปานกลาง	๙๘.๘๘ (๕๑)	๘๘.๘๘ (๓๗)	๙๕.๐๗ (๕๐)	-
	ต่ำ	๓.๙๑ (๒)	๑๑.๑๑ (๔)	๕.๙๓ (๑๘)	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๕๘)	-
	สูง	-	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๖)	๘๕.๓๗ (๓๕)	๖๕.๖๖ (๑๕)	๙๖.๐ (๑๘)
	ต่ำ	-	๑๔.๖๓ (๖)	๓๔.๓๔ (๘)	๓๐.๐ (๖)
	รวม	๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๑๐๐.๐ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๒๐)

ตารางที่ ๕๕ อัตราส่วนร้อยละ ให้สัมภาวจำแนกตาม External Modernization
กับ Technology และ Individualism

๑๐๑

Technology	Individualism	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	-	๘๖.๓๕ (๑๕)	๑๗.๖๕ (๓)	๑๐๐.๐ (๑๗)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๑)	-	๑๐๐.๐ (๑)
	สูง	-	๑๐๐.๐ (๑)	-	๑๐๐.๐ (๑)
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๖๓)	-	๑๐๐.๐ (๑๖๓)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๖๐)	-	๑๐๐.๐ (๖๐)
	สูง	-	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๕.๗๑ (๕)	๙๔.๒๙ (๖๖)	-	๑๐๐.๐ (๗๑)
	ต่ำ	๑๐.๐ (๖)	๙๐.๐ (๑๘)	-	๑๐๐.๐ (๒๔)

จากตารางที่ ๕๗ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างประยุคติวิทยาสูงจะมี Individualism สูงขึ้นเพราะคนที่ประยุคติวิทยาปานกลางเท่านั้นที่มี Individualism ระดับสูง รอยละ ๑๐.๖๔ แสดงว่าชาวชนบทยังมีระดับของ Individualism ปานกลางมีอัตรา ส่วนสูงกวาระดับต่ำ ก็ยังแสดงว่าการพึ่งพาตัวเองยังมีน้อยอยู่

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในตารางที่ ๕๘ ระดับประยุคติวิทยาสูง ตัวเลข น้อย เปรียบเทียบไม่ได้ในเชิงสถิติ แต่การศึกษาปานกลางและต่ำมีความแตกต่างระหว่าง กลุ่มที่ ๑ จะดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ แสดงว่ากลุ่มที่ ๑ จะพัฒนาได้ไกลกว่า และมีแนวโน้มที่จะมี Individualism สูงขึ้นด้วย

ส่วนระดับของประยุคติวิทยาจะมีผลต่อขั้นการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยอย่างไรนั้น ตัวเลขตารางที่ ๕๙ แสดงความสัมพันธ์ไม่ตึงนัก คือระดับประยุคติสูง Individualism ปานกลาง เป็นคนสมัยใหม่ รอยละ ๑๓.๖๕ แต่ประยุคติวิทยาปานกลาง แม้มี Individualism สูง ไม่ได้เป็นคนสมัยใหม่ อยากรู้ก็ คนที่มีระดับประยุคติวิทยาต่ำ แม้มี Individualism ปานกลางก็ไม่พบเป็นคนลาสมัยไปได้

b. Family Sphere

คนที่ประยุคติวิทยาสูง น่าจะมี Family Sphere สูงขึ้นเพราะคนที่มีฐานะสูง ที่ทำให้คนมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น รู้จักการวางแผนครอบครัว สามีภรรยาเท่าเทียมกัน ปรากฏว่าตารางที่ ๖๐ แสดงให้เห็นว่าทุกระดับของประยุคติวิทยาไม่มีใครมี Family Sphere ระดับสูงเลย ส่วนใหญ่จะเป็น Family Sphere ปานกลาง คือระดับของ ประยุคติวิทยามอง Family Sphere ระดับปานกลางลดหลั่นลงมาอย่างไม่มีนัยสำคัญ เป็นที่น่าสังเกตว่าถ้าประยุคติวิทยาระดับสูงจะไม่มี Family Sphere ต่ำเลย ก็แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาท้องถิ่นในคานประยุคติวิทยา มีส่วนทำให้ชาวชนบทรู้จักวางแผนครอบครัว มากขึ้น

ตารางที่ ๖๐ อัตราส่วนรอย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม Family Sphere กับ Technology

		Family Sphere			
		สูง	กลาง	ต่ำ	
Technology ปานกลาง	สูง	-	(๑๘) ๑๐๐.๐	-	๗.๒๔ (๑๘) ๑๐๐.๐
	กลาง	-	(๑๓๘) ๕๕.๘๓	(๖) ๔.๑๗	(๑๔๔) ๑๐๐.๐
	ต่ำ	-	(๘๖) ๕๕.๕๕	(๔) ๔.๔๔	(๙๐) ๑๐๐.๐
			๕๖.๐๓	๓.๕๗	๑๐๐.๐
			(๒๘๓)	(๑๐)	(๒๙๓)

ตารางที่ ๖๑ อัตราส่วนรอย ผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามกลุ่มกับ Technology

และ Family Sphere

Technology	Family Sphere	กลุ่ม ๑	กลุ่ม ๒	กลุ่ม ๓	กลุ่ม ๔
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
	ต่ำ	-	-	-	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๑๐)	๑๐๐.๐ (๕)	๑๐๐.๐ (๓)	-
	สูง	-	-	-	-
ปานกลาง	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๕๔)	๘๑.๖๓ (๓๓)	๘๔.๔๓ (๕๑)	-
	ต่ำ	-	๘.๓๓ (๓)	๕.๕๖ (๓)	-
	รวม	๑๐๐.๐ (๕๔)	๑๐๐.๐ (๓๖)	๑๐๐.๐ (๕๔)	-
	สูง	-	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๘๖.๘๖ (๒๐)	๘๕.๐ (๑๘)
	ต่ำ	-	-	๑๓.๐๘ (๓)	๕.๐ (๑)
	รวม	๑๐๐.๐ (๖)	๑๐๐.๐ (๔๑)	๑๐๐.๐ (๒๓)	๑๐๐.๐ (๒๐)

ตารางที่ ๒๖ อัตราส่วนร้อยละ ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม External Modernization
กับ Technology และ Family Sphere

Technology	Family Sphere	Traditional	Transitional	Modern	รวม
	สูง	-	-	-	-
สูง	ปานกลาง	-	๘๓.๓๓ (๑๕)	๑๖.๖๗ (๓)	๑๐๐.๐ (๑๘)
	ต่ำ	-	-	-	-
	สูง	-	-	-	-
ปานกลาง	ปานกลาง	-	๑๐๐.๐ (๑๓๘)	-	๑๐๐.๐ (๑๓๘)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๖)	-	๑๐๐.๐ (๖)
	สูง	-	-	-	-
ต่ำ	ปานกลาง	๖.๕๘ (๖)	๘๓.๐๖ (๘๖)	-	๑๐๐.๐ (๘๖)
	ต่ำ	-	๑๐๐.๐ (๔)	-	๑๐๐.๐ (๔)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มแล้ว ตัวเลขตารางที่ ๖๑ แสดงว่าระดับประยุกต์
 วิทยาสูงและต่ำไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม แต่ระดับประยุกต์วิทยานกลาง พบว่า
 กลุ่มที่ ๑ แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าการพัฒนาท้องถิ่นในระดับ
 ประยุกต์วิทยานกลางกลุ่มที่ ๑ มีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

สำหรับระดับของประยุกต์วิทยามีผลต่อการพัฒนาการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัย
 และระดับ Family Sphere อย่างไร ตัวเลขตารางที่ ๖๒ แสดงให้เห็นว่าทั้งระดับ
 ประยุกต์วิทยาสูงมี Family Sphere ระดับปานกลาง ส่วนระดับสูงไม่มีเลย จะเป็นคนสมัย
 ใหม่ร้อยละ ๑๖.๖๘ แม้ว่า Family Sphere ระดับปานกลาง แต่มีระดับประยุกต์วิทยาต่ำ
 ก็ไม่พบเป็นคนล่าสมัยใด

แสดงว่าการพัฒนาด้านประยุกต์วิทยามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัย

ค. การจ้างแรงงาน

การจ้างแรงงาน หมายถึงการจ้างแรงงานด้านการเกษตร เป็นตัวชี้ที่สำคัญ
 อย่างหนึ่ง ในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนไปสู่ความสมัยใหม่จะมีผลต่อ Educational Ori-
 entation, Innovation, Activism, Religiosity, Individualism และ Family
 Sphere อย่างไร (ดูตารางประกอบภาคผนวก) ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กับเรื่อง
 เหล่านั้น สำหรับกลุ่มต่าง ๆ ก็ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นปรากฏว่าการ
 จ้างแรงงานสูงไม่ได้ทำให้คนเป็นคนสมัยใหม่ได้ แต่การจ้างแรงงานปานกลางเป็นคน
 สมัยใหม่ได้

สรุป

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแบบแผนการดำเนินชีวิตไปสู่ความทันสมัยนั้นปรากฏว่า ในด้านการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยทางด้านจิตใจ ไปเร็วกว่าทางวัตถุ ทำให้เห็นว่าชาวชนบทต้องการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนก็จะมีอุปสรรคแต่อย่างไร สำหรับแบบแผนการดำเนินชีวิตจะกำหนดการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัยอย่างไรนั้น ปรากฏว่า ตัวของแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สำคัญได้แก่ การศึกษา รองลงมาคือ ประยุกต์วิทยา ที่มีผลต่อการพัฒนาขึ้นการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัย การศึกษาพบวาระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับ Educational, Orientation, Innovation, Activitism Religiosity ยกเว้น Individualism และ Family Sphere และระดับของประยุกต์วิทยามีความสัมพันธ์กับ Innovation, Religiosity, Activism Family Sphere ยกเว้น Educational Orientation และ Individualism แสดงว่าการพัฒนาท้องถิ่นควรเน้นถึงการศึกษาและประยุกต์วิทยา และควรพัฒนาด้านความคิดจิตใจในเรื่อง Individualism, Family Sphere และ Educational Orientation ด้วย สำหรับความแตกต่างระหว่างกลุ่มก็ควรให้ความสำคัญต่อชาวชนบทที่มีการศึกษาระดับต่ำ ปรากฏว่ากลุ่มที่ ๑ จะมีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย ส่วนระดับประยุกต์วิทยาระดับกลางส่วนใหญ่กลุ่มที่ ๑ หรือกลุ่มเกษตรกรรมมีความสำคัญกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนั้นอาจกล่าวได้ว่า การศึกษากับประยุกต์วิทยามีผลต่อการพัฒนาขึ้นไปสู่ความทันสมัยต่อไป